

Turinys

Parengėjos žodis 9

I. RĖZAISTIKOS TYRIMAI 13

Martyno Liudviko Rėzos poetinis palikimas 15

(LIUCIJA CITAVIČIŪTĖ)

Ankstyvoji lyrika 15

Rėzos eilės rinkinyje *Penkiolika vokiškų dainų (Fünfzehn deutsche Lieder, 1799)* 17 /
Rėzos eilės rinkinyje *Dainos pritariant fortepijonui (Gesänge mit Begleitung des Pianoforte, [1809])* 24

Lietuviškoji poezija 27

Lietuviškas eilėraštis „Prasta giesmele, pabusk“ (1816), skirtas tautų pergalei prieš Napoleoną 28 /
Lietuviškas eilėraštis „Šimtus jau metus saulelė tekėjo ir leidos“ (1823), skirtas karališkojo
Lietuvių kalbos seminaro 100 metų jubiliejui 32 / Kristijono Donelaičio kūrinio *Metai* (1818)
vokiška dedikacija „Rūtom žaliom vainikuotos“ (*An der Rominta Gestad'*)
Prūsijos ministrui Wilhelmui von Humboldtui 40

Eilėraščiai, išspausdinti Prūsijoje atskirais leidiniais 42

Elegija Karaliaučiaus filosofui Immanueliui Kantui „Prieglius aprauda Imanuelį Kantą“
(*Prigora's Klage um Immanuel Kant, 1804*) 42 / Pasveikinimas Prūsijos princesės Šarlotės
ir būsimojo Rusijos caro Nikolajaus I sutuoktvių proga „Ryto himnas“ (*Morgenhymne, 1817*) 44 /
Rinkinėlis *Žygio dainos (Kriegs-Gesänge, 1813)*, skirtas Rytų Prūsijos nacionalinės kavalerijos pulko
išvykimui iš Karaliaučiaus 48 / Poema *Liuterio dvasia [byloja] vokiečiams evangelikams*
(*Der Geist Luthers an die evangelischen Deutschen, 1817*), skirta Reformacijos
šimtmečiui 52 / Elegija Prūsijos karalienei „Luizė ir Proserpina
Eliziejuje“ (*Luise und Proserpina in Elysium, 1810*) 56

Vokiečių periodikoje XIX a. publikuoti Rėzos eilėraščiai 57

Eilėraščiai iš dienoraščio 59

Sakmė „Žvelgia Bohemijon nuo akmenynų“ (*Zu Böhmen schaurig aus Waldgestein*) 59
„Pergalės giesmė mūšiu prie Leipcigo“ (*Singt in hohen Siegestönen*) 60 /
Daina „Mozelio vynas“ (*Erklinge deutsches Lied*) 62

Rėzos eilėraščiai XIX a. vokiečių literatūros antologijose ir chrestomatijose 63

Borussia 63 / Prūsijos šlovės knyga (*Preußens Ehrenspiegel, 1851*) 66

Rėzos eilėraščių dvitomis *Prutena* 69

Rėzos poezijos leitmotyvai 70 / Rėzos „Paaiškinimai“ (*Anmerkungen*) 75

Rėzos poezijos recepcija XIX–XXI a. 77

Rėzos poezijos rinkinio *Prutena* (1809) recenzija 77 /
Rėzos poetinės kūrybos vertinimai XIX–XXI a. 80 /

Literatūros sąrašas 82

Martyno Liudviko Rėzos eilėraščių rinkinio

Prutena literatūriniai kontekstai 85

(ALINA KUZBORSKA)

Ižanga: tarp dviejų kultūrų 85

Vokiečių bei Rytų Prūsijos literatūrinis kontekstas 86

Rėzos ir Donelaičio epochos intertekstai 86 / Rėzos biblioteka
ir Karaliaučiaus literatūriniai žurnalai 89 / Rytų Prūsijos literatūra
kaip savita regioninė literatūra 91

Martyno Liudviko Rėzos rinkinio *Prutena* ypatumai 93

Prutena ir lietuvių dainų tradicija 93 / Rėzos patriotizmas:
baltiškieji ir germaniškieji pradai 96 / Šaltiniai ir literatūra 104 /
Zusammenfassung 106 / Summary 110

II. PRUTENA 113

Prutenos faksimilės 113

Prutenos vertimas 471

III. KITI EILĖRAŠČIAI 603

Rėzos eilės rinkinyje *Fünfzehn deutsche Lieder* (1799) 605

An das Wiesenblümchen („Pievų gėlelei“) 605 / *Das Mädchen an den kommenden May*
(„Mergaitė ateinančiam pavasariui“) 606 / *Trennung* („Išsiskyrimas“) 607 / *Der Kirchhof* („Kapinės“) 608 /
Der liebende Jüngling („Mylintis jaunuolis“) 609 / *Freude eines Mädchens auf das kommende*
Frühling („Mergelė džiaugiasi ateinančiu pavasariu“) 610

Rėzos eilės rinkinyje *Gesänge mit Begleitung des Pianoforte*, [1809] 611

Mein Wunsch – an Elma („Troškimas, Elmei“) 611

Rėzos dedikacija Prūsijos ministrui Wilhelmui von Humboldtui

Donelaičio *Metų I* leidime (1818) 612

An der Rominta Gestad' („Rūtom žaliom vainikuotas“) 612

Rėzos odė *Morgenhymne* (1817) 614

Morgenhymne („Ryto himnas“) 614

Rinkinėlis *Kriegs-Gesänge* (1813) 615

Coro („Koras“) 615 / *Die Aufopferung* („Pasiaukojimas“) 617

Rėzos poema *Der Geist Luthers an die evangelischen Deutschen* (1817) 619

Zusammenfassung 625

Summary 630

Asmenvardžių rodyklė 634

Vietovardžių rodyklė 637